

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag 16. januar, 2024
Møtested	Hotel Victoria
Møteleder	President Thor Svegård
Antall med gjester og observatører	Ble ikke oppgitt
Hovedtema	Friskis og Svettis Lillehammer
Ord for dagen	Kristin Rustad Gode ord til hver enkelt som det er viktig å ta med seg i hverdagen fra Per Fuggeli. «Vi er gode nok»
3 minutter	Einar Moe - Nye dugnader Anne Wendelboe Henriksen - Språkkafeen
Foredragsholder	Daglig leder i Friskis og Svettis Lillehammer, Randi Hoff
Kort om foredraget	Presentasjon av Friskis og Svettis (snart bare FRISKIS) Lillehammer som er et idrettslag organisert under NIF og et av Lillehammers største idrettslag. Trenere og verter er basert på bare frivillige som leverer treningstimer hver uke gratis og i egen fritid. Til sammen 74 funksjonærer fordelt i Lillehammer, Gausdal, Øyer og Fåberg som er treningsstedene. Friskis tilbyr trening av alle slag, styrke, spinning, yoga, dekktraining, sirkeltrening, *multitrening, jympa* og coreflex*. Det er trening for alle i alle i alle aldre, for kvinner og menn, unge og gamle, med eller uten fysiske eller psykiske utfordringer. I Lillehammer er treningsstedet Håkons Hall, spinningen måtte flyttes til ambulerende og lite egnede steder på grunn av at Olympiaparken ville ha spinningrommet selv! Dette er lite tilfredsstillende og en stor utfordring for klubben. I tillegg har pandemien og flomskader i hallen hindret kontinuiteten i driften og medlemstallet har gått ned fra 1600 til ca 600 de siste 8 årene. Friskis er imidlertid et av de billigste treningsalternativene i Lillehammer. Friskis er ikke kommersiell, men altså et idrettslag. Friskis har et stort treningstilbud med 37 timer hver uke. Eldste mosjonist er 92 år og yngste som trener i Friskis er 20. *Coreflex er trening av stabilitet og bevegelse, kjernemuskulatur *Jympa er trening der musikk og bevegelse møtes. *Multitrening er en energifyllt miks av styrke, kondisjon og bevegelse. Flere i Rotary trener i Friskis og det er plass til flere.
Referent	Øystein Windingstad
Neste møte	Øystein Windingstad

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag, 23. januar, 2024
---------------	---------------------------

Møtested	Hotel Victoria.
Møteleder	President Thore Svegården
Antall med gjester og observatører	33, med to observatører og AE.
Hovedtema	
Ord for dagen	Utsatt til neste tirsdag pga tidstrøbbel
3 minutter	Anne Henriksen, språk- kaféen. Liste sendt rundt. Einar Moe, dugnader i februar. Liste sendt rundt. Thore Svegården, Ryla-seminar, få påmeldte Arild Evensen, Bandura konserter, turnè. Hjelp Ukraina. Søndag, 07.04.24, Lillehammer konsertsted 3. Se presentasjon, Jørgen Skaug..
Foredragsholder	Per Ritzler, Statens vegvesen.
Kort om foredraget	Nasjonale turistveger – nasjonale turistveger. 30 år. «Spor fra vår tid». Norges største reiselivsprosjekt. Turistvegseksjonen i SVV ligger i Lillehammer. De første kjørevegene 1624 – 1770. 1850 – 1912 Chauseer, nytt begrep ; «turister». 1912- 1960 Første generasjon bilveger Etter sydenfeberen kom, måtte vi prøve å snu trenden til opplevelser i Norge. Ref. Sidsel Sandelien. Opplevelser langs vegen, arkitektur og kunst i natur?? Atraksjoner. Hvilke strekninger skal bli nasjonale turistveger. 50-60 forslag ble vurdert, som ble til 18 kandidater Nå 106 installasjoner. Det skal være en stemning på stedet, rasteplasser med en opplevelse, arkitektur og/eller kunst. Statens vegvesen bidrar til å bygge merkevaren Norge. Ny markedsføring av landet som design-nasjon. Beskrevet i internasjonal presse; “In Norway the journey is the destination.”
Referent	Øystein Windingstad
Neste møte	Bjørn Graff

Møtetidspunkt	Tirsdag 30. januar 2024
Møtested	Mølla Hotell
Møteleder	Thor Svegården
Antall m gjester og observatører	31 inkl 2 observatører.
	Intercity møte 12. februar Scandic Lillehammer Hotel kl 18:00– OL tidligere ordfører Audun Tron orienterer. Klubbmøte 13. februar utgår.
	Marit Elvsås: Til dere som er frivillig i Litteraturfestivalen, gå inn på festivalen direkte på nett og melde dere på. Nytt digitalt system er innført. Systemet vil holde greie på antall timer.

	Ryla 2- 3. mars Honne, vi har flere deltakere enn vi skal sendes. Vi skal ha 2 plasser.
	PETs – 15. - 17. mars Dombås, påtroppende president deltar.
	Marthe Kari Dahl er nå styremedlem i LAMS sammen med Karen Bøhle Aarhus, Knut Østby (Nes), Laila og Amar Boukhari. Prosjektet Lams er fredskapende og handler om kjærlighet og springer ut av gründeren Yawar Boukari på Lillehammer. Målsetningen er å øke fra 800 til 950 elever på skolen i Pakistan. 12. mars skal LR arrangere et InterCity møte med Amar Boukari og Knut Østby.
	16. – 17 februar – det er behov for folk til dugnad i bob- og akebanen. Meld dere på.
Ord for dagen	Øystein Windingstad fortalte om 750 års jubileet for Norges første landslov fra 1274 med det historiske bakteppet og hvordan loven ble til. Loven brakte fred i landet etter 100 års ufred. Magnus Lagabøtes navn er knyttet til denne begivenheten. Deler av lover er i disse dager utstilt på Nasjonalmuseet.
Hovedtema	Utbygging av strømmettet – planlegging av nettstasjon i Lillehammer
Foredragsholder	Sivilingeniør Oddleiv Sæle
Kort om foredraget	Sivilingeniør Oddleiv Sæle har tidligere vært direktør både i Opplandskraft og Eidsiva Vannkraft AS. Han er nå pensjonist, men er fortsatt godt oppdatert med flere prosjekter. Statnett arbeider nå med omfattende planer for oppgradering av sentralnettet for strøm for blant annet å fornye eksisterende anlegg, øke kraftoverføringen nord-sør, og åpne for tilknytning av nytt forbruk og produksjon. Situasjonen i dag er at det produseres 160 twh (terawattimer) mens det forbrukes 130 twh. Akkurat nå er kraftbalansen god, men det grønne skifte skaper usikkerhet. En forbruksøkning på 100% gjør at vi trenger mer av alt, vann, havvind, landvind og solkraft. Det skal veldig mye til for at vi skal nå klimamålene innen 2030 selv om Støre sier noe annet. Innlandet produserer i dag årlig 11 twh og har et forbruk på 6 twh. Fåberg transformatorstasjon er i dag det sentrale knutepunkt i regionen for 300 kV transmisjonsnett mellom Sunndalsøra og Oslo-området og viktig for transformering mellom transmisjonsnettet (300 kV) og regionalnettet (66 kV) i Sør-Gudbrandsdalen og Lillehammerområdet.

	Det er gamle linjer. Nå planlegges en helt ny nettstasjon i Lillehammer med 420 kvolt transmisjonsnett med nettstasjon i Hovemoen eller Finsvea på kjølen mellom Øyer og Rudsbygd. Beste løsning er Finsvea. Statkraft har sendt inn forhåndsmelding, men det vil ta lang tid før dette blir realisert tidligst i 2033. Det er et omfattende planarbeid som skal til. Hvilke muligheter har vi for å øke kraftproduksjonen: <table> <tr> <td>Energieffektivisering</td><td>Stort potensiale</td></tr> <tr> <td>Nye vannkraftverk</td><td>Begrenset potensiale</td></tr> <tr> <td>Oppgradering og utvidelse</td><td>Begrenset potensiale</td></tr> <tr> <td>Skånsom utnyttelse av vernede vassdrag</td><td>Begrenset til middels potensiale</td></tr> <tr> <td>Landvind</td><td>Stort potensiale, men motstand</td></tr> <tr> <td>Solvind</td><td>Begrenset potensiale</td></tr> </table> Samlet potensial anslås til 10 TWH Spørsmål - Datasenteret med stort strømforbruk (Margit) - Kraftbehov fordobles over noen år – krevende / hva med kjernekraft. - Knutepunkt i Lillehammer – forbedringer Statsnett og Elvia. Levetid til Fåberg er 2040. Flytte knutepunktet til Finsvea vil være det beste. Takk for et interessant og spennende innlegg!	Energieffektivisering	Stort potensiale	Nye vannkraftverk	Begrenset potensiale	Oppgradering og utvidelse	Begrenset potensiale	Skånsom utnyttelse av vernede vassdrag	Begrenset til middels potensiale	Landvind	Stort potensiale, men motstand	Solvind	Begrenset potensiale
Energieffektivisering	Stort potensiale												
Nye vannkraftverk	Begrenset potensiale												
Oppgradering og utvidelse	Begrenset potensiale												
Skånsom utnyttelse av vernede vassdrag	Begrenset til middels potensiale												
Landvind	Stort potensiale, men motstand												
Solvind	Begrenset potensiale												
Referent	Finn Olsen												
Neste møte	6. februar 2024												
Neste referent	Svein B Melgård												

Møtetidspunkt	Tirsdag 6. februar kl. 1900 - 2000
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård

Antall m gjester og observatører	29
	Aud Hulberg orienterte om Ukraina-konserten 7. april og behov for overnatting, en seng i en natt for de Ukrainske medvirkende. Liste ble sendt rundt.
	Aril Bjørkøy informerte om Ungdomsutveksling og Rotary-skolering, etter Rotarymøtene 5. og 12. mars
	Bjørn Karlsen hadde ord for dagen, med bakgrunn i et sitat fra Peer Gynt
Hovedtema	Ego-foredrag – Marit Elvsås
Foredragsholder	Marit Elvsås
Kort om foredraget	Marit Elvsås er født i 1963 og oppvokst på Jeløy ved Moss i en søskenflokk på tre med foreldre fra Vestlandet. Far Bjarne Elvsås var økonomidirektør ved Helly Hansen, og var initiativtaker til å stifte Jeløy Rotaryklubb i 1971. Marit fikk tidlig innblikk i Rotarys organisasjon og verdier. Marit hadde en aktiv oppvekst i Moss, bl.a. med sport og speider – og hjelpe andre etter speiderloven. Hun var Blåruss i Moss 1982, og året etter var hun Rotary utvekslingsstudent til Georgia College, med studier innen Business, samfunn mm. Marit returnerte i 1984 til fortsatt studier i USA i Georgia og Atlanta, der hun i 1986 tok sin «Batchelor of Business Administration, Major in Marketing». I perioden 1986 – 1988 bodde Marit i Bergen sammen med sin daværende amerikanske ektefelle, der hun tok sin «Master i International Business». Etter fullført Master dro hun tilbake til USA, med ulike jobber i Washington DC-området. Etter syv år i USA flyttet Marit tilbake til Moss i 1995, til undervisningsjobber ved American College of Norway og ved Høgskolen i Østfold. Fra 2003 fikk hun jobb som høyskolelektor ved HIL og flyttet da til Lillehammer, der hun fortsatt bor og arbeider ved HINN. I noen år ukependlet hun fra Lillehammer til Gol, der hun var gift med en sauebonde og bilselger. På Gol ble hun også tatt opp i som medlem i Gol Rotary. På Lillehammer er Marit en sporty og aktiv dame, som hun selv sier en «kulturkjerring» - aktiv i Litteraturfestivalen og styreleder i Fabrikken. Marit ble tatt opp som medlem i Lillehammer Rotary 5. september 2023. I avslutningen av sitt Ego-foredrag delte Marit sine svært personlige erfaringer

	om mental helse, og som hadde rammet både hennes eldre bror og hennes tidligere amerikanske ektemann. Marit oppsummerte seg slik med følgende stikkord: • M for Moss, markedsføring, mental helse • A for Akademia, aktivitet og allsidighet • R for Rotary, reiser og relasjoner • I for Internasjonal, interesse og inkludering • T for taletrengt – TAKK FOR MEG
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	Mandag 12. februar kl. 1800 – 1900 – InterCitymøte på Lillehammer Hotel
Neste referent	

Møtetidspunkt	Mandag 12.2.24 kl. 1800 - 1900
Møtested	Scandic Lillehammer Hotel (InterCitymøte med Mesna Rotary)
Møteleder	Eystein Brandt
Hovedtema	Hva hadde Lillehammer vært uten OL
Foredragsholder	Audun Tron Introdusert av Anne Lise Gjestvang
Kort om foredraget	Tilbakeblikk på søknadsprosessen. Betingelsen fra kommunen var at OL måtte gi Lillehammer et varig løft. Mange bedrifter var flyttet ut av Lillehammer på 70 og 80 tallet, av den grunn var det en deprimerende holdning i kommunen, reiselivet hadde fått tilbakegang, høyere utdanning var for dårlig og teknologiske arbeidsplasser manglet. Derfor sa kommunen ja til søknadsprosessen, selv om en meningsmåling i GD viste et nei-flertall til å søke OL. Etter at Lillehammer hadde fått tildelt OL 15.9.1988 uttalte Regionrådsleder i Nord-Gudbrandsdal at tildeling av OL til Lillehammer var det verste som hadde skjedd Nord-Gudbrandsdal siden Svartedauen.

	Det var betingelse om compact games, og kostnadene økte fra 1,7 til 7 milliarder. Etter tildeling måtte det måtte detaljplanlegges med tanke på både arrangement, etterbruk, miljø, trafikkavvikling. Det var harde kamper om plassering, og i kampens hete ble Tron ønsket som grensevakt ved grense Jakobselv. Ny kommuneplan ble laget på rekordfart og OL ble en folkefest uten sidestykke Varige verdier etter OL: - En fantastisk og profesjonell arrangørstab - En ubetalelig markedsføring internasjonalt - Store arrangementer tilført byen - Fikk også ungdoms OL - OL-anlegg som brukes daglig - Malerisamlingen - Nye saler på Maihaugen - Opp pussing av kulturhuset Banken - Nytt postbygg - Pressesenteret på Storhove som ble Høyskole og kanskje blir universitet - NTG - Investeringer på vei, vann og avløp (folketallet var 5-6 doble under OL) Senere OL må satse på gjenbruk, den gigantomani som nå er utviklet må endres
Referent	Bjørn Graff
Neste møte	20.2.24

Møtetidspunkt	20.2.24
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	Jan Erik Svendsen og Thor Svegården
Antall m gjester og observatører	Ca. 52 Intercitymøte med Mesna Rotary
Hovedtema	KI sett fra Cyberforsvaret
Foredragsholder	Halvor Johansen, sjef for Cyberforsvaret på Jørstadmoen

Kort om foredraget	Hva er kunstig intelligens? - KI er en betegnelse på teknologi som kan utføre fysiske eller digitale oppgaver som normalt krever menneskelig intelligens - KI baserer seg på tolkning og behandling av strukturerte eller ustrukturerte data for å lære, tilpasse og ta beslutninger - KI kan behandle store mengder data og utføre oppgaver som for eksempel bildegjenkjenning, tolke tale og tekst, foreslå løsninger og handlemåter for å løse konkrete problemstillinger, samt styre kjøretøy, fartøy og flytende farkoster Hva forsvaret kan dra nytte av KI - Overvåkning og etterretning - Plan og beslutningsprosessene - Forsvar mot digitale trusler - Effektivisering av driften - Autonom styring av våpensystemer Det brukes satellitt som samler inn data fra overvåkning av havområder. Den dekker enormt mye større areal enn radar fra skip eller fly. To satellitter som sirkler rundt jorda blir sendt opp 2024. De gir større evne til å dekke nordområdene. Observere-forstå-beslutte-handle. KI kan gjøre dette i for eksempel selvstyrte farkoster. KI kan gi oversikt over et komplisert verdikjedenettverk. KI kan brukes i defensive Cyberoperasjoner. Forhold som må tenkes på ved bruk av KI: lovlighet, ansvarlig, forklarbar og sporbar, preget av forsiktighet, pålitelig og sikker, i tråd med etiske prinsipper og juridiske rammeverk.
Referent	Bjørn Graff
Neste møte	27.2.24

Møtetidspunkt	Tirsdag 27. februar 2024
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	38
Hovedtema	Droner i forskning og praktisk arbeid»
Foredragsholder	Kjetil Jarle Rolseth
Kort om foredraget	Rolseth startet foredraget med å fortelle litt om seg selv: Han er daglig leder for «Rolseth Foto og billedarkiv». Rolseth er født i 1950 og ble først utdannet som designer i håndverksfag. Senere gikk han inn i Forsvaret og hvor han hadde flere roller, herunder som instruktør og liaison mot utlendinger. Han var offisiell fotograf for LOOC allerede fra 1989, året etter at LOOC ble stiftet. Han har vært svært interessert i ulike flytyper og i fallskjermhopping. Rolseth fortalte videre at alt som hadde med natur og fotografering å gjøre, tiltalte han. Dette danner noe av bakgrunnen for at han også ble interessert i å bli dronepilot. I foredraget viste han oss eksempler på sivile muligheter når det gjelder bruk av droner. Allerede i 2008 tok Rolseth i bruk et fjernstyrt helikopter KK 2.0 med kamera i sin fotografering, og innledningsvis i sitt foredrag fortalte han om den spennende teknologiske utviklingen droner har hatt fram til i dag. I denne tiden har han prøvd ut ulike droner, der formålet har vært å ta bedre bilder. Han bruker også KI ved manipulering av bilder. Når det gjelder bruk av droner i praktisk arbeid, ser Rolseth ingen begrensninger. Han viste flere eksempler på den praktiske bruken av dronefotografering, der han viste mange imponerende bilder og videoer fra prosjekter han har blitt engasjert i: • Mesnakvartalet, dokumentasjon av byggeprosessen fra starten i 2018 og fram til ferdigstilling. • Kollaps av brua på Tretten, og opprensning av restene i Lågen. Ved dronefotografering lokaliserte han bl.a. 143 kobberplater i elva. • Randklev-brua i Ringebu som ble ødelagt av uværet Hans. Her var det en sikkerhetssone på 50 meter, og drone ble benyttet til fotodokumentasjon både over og under vann.

	- Lokalisering og berging av en grabb til en verdi 1,5 mill kroner, som ble benyttet grunnundersøkelse i Mjøsa ved planlegging av ny Mjøsbru. Rolseth viste også til flere prosjekter med bruk av droner i forskningsøyemed. Noen eksempler: - Undervannsfotografering av gyteplassen for Hunderørreteten, dokumentasjon av endring over tid. - Kartlegging av ørretbestanden i 60 ulike elver i Norge for NIN (Natur i Norge). - Dokumentasjon av hvor mye elva var sunket i Tokkevassdraget etter utbygging. - Vannkantundersøkelser i elva Nea i Selbu Avslutningsvis viste han noen av sine flotte bilder fra avslutningsseremonien under OL 1994. Rolseth holdt et veldig interessant og spennende foredrag for de 38 medlemmene som var tilstede, og bildene og videoene viste oss dronenes muligheter i arbeid og forskning.
Referent	Margit Bjugstad
Neste møte	
Neste referent	

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag 5. mars kl.19-20
Møtested	Scandic Viktoria Hotel
Møteleder	Thor Svegård
Antall med gjester og observatører	33+1 gjest.
Hovedtema	Bjørn Magnus Graff
3 minutter	Einar Moe. Om kvinnesakshistorien.

Foredragsholder	Ego foredrag ved Bjørn Magnus Graff
	Bjørn Magnus Graff er født i 1953 og oppvokst på en gård i indre Østfold. Han er utdannet sivilingeniør ved NTH. Jobbet i ca. 30 år i Hallingdal, før familien flyttet til Lillehammer i 2008. Der etablerte han egen byggeteknisk konsulentvirksomhet, Graff Bygg Consult AS, som han drev frem til 1.januar 2023, da han gikk av med pensjon. Det har vært en rivende utvikling i Bjørn Graff sin yrkes karriere. Fra regnestav og tegnebrett til datamaskin. I fremtiden vil man ved bruk av KI gjøre både beregninger og tegninger hvis du kun forteller datamaskinen hva du vil ha. I foredraget kom Bjørn Magnus inn på sine erfaringer fra byggebransjen gjennom en lang yrkeskarriere. Graff har vært medlem både i Søre Ål menighetsråd og 8 år i fellesrådet. Han er glad i å jakte, plukke bær og gå på ski.
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	12. mars. Intercity møte om LAMS og Pakistan på Lillehammer Litteraturhus.

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag 12.03, kl 18.30-20.00
Møtested	Lillehammer bibliotek og litteraturhus
Møteleder	President Thor Svegården
Antall med gjester og observatører	100++
Hovedtema	LAMS-skolen – der fremtiden skapes, samt et innblikk i dagens Pakistan
3 minutter	
Foredragsholdere	Amar Bokhari, styreleder i stiftelsen LAMS (Laila og Amar Modell School) Knut Østby er styremedlem i LAMS og har jobbet mange år med utviklingsprosjekter i FN bl.a. i Pakistan.
Kort om foredraget	Møte var et intercitymøte sammen med Mesna Rotaryklubb og markedsført i samarbeid med Lillehammer bibliotek og litteraturhus. Knut Østby, som også er styremedlem i Stiftelsen LAMS holdt et interessant foredrag om Pakistan. Han har 33 års fartstid i FN-systemet, blant annet som landkoordinator i FNs utviklingsprogram, UNDP. Han har bred erfaring fra ledelse av FNs operasjoner i felt med et spenn fra hurtig respons i

	naturskatastrofer, krise og konflikt, til langsiktig utviklingsarbeid rettet mot bekjempelse av fattigdom, styrking av menneskerettigheter og støtte til oppbygging av lokal kapasitet. Pakistan er et stort og sammensatt land. Strekker seg fra Himalaya i nord til Det Indiske hav i sør. Seks av verdens ti høyeste fjell ligger i Pakistan. Her er over 70 forskjellige språk. Han har opplevd pakistanerne som åpne og gjestfrie folk og ikke følt seg truet. Litt avhengig av hvor du oppholder dg i landet. Amar Bokhari orienterte om status i Stiftelsen LAMS og driften av skolen. Da faren til Amar død hadde han skaffet 150 arbeid og 450 jenter og gutter gikk på skole. Det var ingen plan B for hvordan virksomheten skulle fortsette. Amar måtte ta et valg – fortsette på sin karriere eller gjøre ting han ikke hadde peiling på. En designer fra sunnmøre og en lillehamring ble løsningen. Idemyldring og produktutvikling samt avtale med KID interiør la grunnlaget for videre drift. Nå eller aldri – Bokhari AS ble opprettet. Skolen har nå nærmere 1000 elever i dag. Amar mente bidragene fra Rotary-klubbene var hadde vært viktige i denne omstillingsprosessen. Feirer 10-årsjubileum for samarbeidet med KID i år. Han har bestemt seg for at det faren startet skal han bringe videre.
Referent	Aril Bjørkøy
Neste møte	Tirsdag 19.03.24. Sosialt møte i klubben på Scandic Victoria hotell kl 19.00.

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag 19. mars, 2024
Møtested	Rica Victoria
Møteleder	Thor Svegården
Antall med gjester og observatører	32
Hovedtema	«Hvordan bli bedre kjent hverandre» har jo vært oppe flere ganger på klubbmøter og i styret.
Foredragsholder	Prosessleder Ragnhild Falkenberg
Kort om foredraget	Vi møttes på Scandic til vanlig tid og det ble servert kaker til kaffen. Vi ble inndelt i fire grupper. I forkant av møtet ble vi oppfordret til å tenke litt på hva det er som begeistrer oss. Det kunne selvsagt være hva som helst og dette ble et fint utgangspunkt for samtalene rundt i gruppene. Vi ble bedre kjent! Praten gikk livlig i gruppene så dette var en hyggelig og interessant metode for å bli bedre kjent med hverandre på og bør gjentas innimellom med ulike sammensetninger i gruppene, slik at «alle kjenner alle».

Ettersom dette var siste møte før påske, var det også siste møte i mars og derfor ble det samling på Hygge etterpå, og fortsatte det sosiale samværet.

Referent Øystein Windingstad

Neste møte

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	2. april 2024
Møtested	Scandic Victoria
Møteleder	Thor Svegård
Antall med gjester og observatører	37 frammøtte, inkl. 1 observatør og 1 gjest.
Hovedtema	Lillehammer Røde Kors
Ord for dagen	
3 minutter	Minner om solidaritetskonserten 7. april 2024 i Lillehammer kirke. Alle oppfordres til å drive PR for konserten. Siste frist for å melde seg som frivillig til Litteraturfestivalen, kontakt Kristin Hille Valla.
Foredragsholder	Bent Hellum
Kort om foredraget	Røde Kors som organisasjon: Oppstod etter Napoleonskrigene, Henry Dunant stiftet RK-organisasjonen i 1863. Alle er frivillige. Jobber etter 7 prinsipper: • Upartiskhet

	• Nøytralitet • Uavhengighet • Humanitet • Frivillighet • Enhet • Universalitet RK finnes over hele verden, og skal være gjenkjennelighet vedr. kjerneaktivitet og humanitet. RK er en støtteaktør i fred og i krig for hele Norge. Er ofte en synlig aktør når det skjer ulykker, katastrofer etc. Det røde korset skal være en beskyttelse for folk i krig. Et viktig prinsipp er at de frivillige ikke skal være bevæpnet eller ha tilgang til våpen. Norges Røde Kors har hovedsete i Oslo. Hovedaktiviteter/grupper: Hjelpekorps, Omsorg og Ungdom. Røde Kors er et supplement til det offentlige. RK har selv full beslutningsmyndighet vedr. egen aktivitet, - kan selv avgjøre om noen oppdrag kan være for farefulle å ta del i. Røde Kors og Røde Halvmåne er samme organisasjon. Aktiviteten i Lillehammer Røde Kors: Driver primært med 1) Førstehjelp og 2) Søk & Redning og 3) Omsorg. Det største av de tre er Omsorg, - som f. eks Besøksvenn med eller uten hund, Vitenstøtte i Retten, Våketjeneste i terminalfasen, Fengselsbesøk, Flykningeguide 1-1, Tilbud til flyktningegrupper, Norsktraining/språktrening, Digital senior, Barneaktiviteter. Særlig de siste årene har egenberedskap vært i fokus med bl.a. arrangement av Egenberedskapsuke. Økonomisk støtte kommer fra bl.a. fra ulike givere, Gjensidigstiftelsen. Har ca 1.000 medlemmer og ca 200 aktive. De frivillige er knyttet til en kollektiv forsikring.
Referent	Brit-Olli Nordtømme
Neste møte	9. april 2024

Møtetidspunkt	9.4.24
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	40
Generelt	Ukrainakonserten: Det var over 400 på konserten i Lillehammer kirke Det ble vist bilder og det er kommet svært gode tilbakemeldinger på konserten Resultat er ca 150.000,- som er ca 1/3 av kostnaden for en mobil klinikk
Hovedtema	Politikk i Lillehammer kommune

Foredragsholder	Hans Olav Sundfør
Kort om foredraget	I Lillehammerpolitikken er det samarbeid med 7 partier og til sammen 20 personer i styringsgruppa Hva har vi fått til siste halve året? Det skal gjøres endringer som vil bedre systemet Mange små saker som tilsammen gjør endringer Det arbeides med saker fra adm Vi snakker med folk Det er viktig å ha det hyggelig i gruppa Det er laget en plattform som det jobbes ut fra: - Medvirkningsprosesser skal fungere godt - Kunnskapsbasert styring - Prosess med dimensjoneringssaken. Vedr oppvekst og omsorg - Plan for omlegging av helse og oppvekst - Grendene skal det tas hensyn til - Utvikle bomiljøer - Flytting av Marihøna. Medvirkningsprosessen med dette? - Bærekraftig økonomi - Omlegging budsjettstrategi - Bunnfradrag på eiendomsskatten skal heves på sikt - Klimaplan skal lages - Næringspolitikk. Systematikk i behandling av bedrifter. Skal være godt å etablere seg i regionen. Tilrettelegging av næringsareal - Kultur og integrering - Arbeidsmiljø og ledelse. Det er et variabelt sykefravær. Bedre systematikk - Regionalt samarbeid. Skape godt samarbeid mellom mjøsbyene - Planlegge byjubileum. Lillehammer er 200 år om 3 år Dimensjoneringssaken handler om bygging av fremtidens skole, barnehage og omsorg Mangel av vedtak i tidligere saker tas tak i Det ble i møtet påpekt fra salen at det er nødvendig for Lillehammer kommune å stå på i forhold til de andre mjøsbyene når det gjelder å tiltrekke seg aktivitet Det var også spørsmål vedr høyskolen. Her er kommunen i tett dialog med høyskolen og statsbygg vedrørende endelig løsning om plassering

	Det ble også påpekt at det må satses på å tiltrekke seg ungdommen slik at ikke Lillehammer blir stående som en forgubbende by. For eksempel bygging av fotballhall i stedet for en kunsthall
Referent	Bjørn Graff
Neste møte	16.4.24

Møtetidspunkt	Tirsdag 16. juni 2024 kl. 1900 - 2000
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	33
Hovedtema	Bane NOR Eiendom - Skysstasjonsområdet
Foredragsholder	Prosjektsjef Lars Eide Bane Nor Eiendom AS. Datterselskap av statseide Bane Nor.
Kort om foredraget	Bane Nor Eiendom er en stor kommersiell aktør innen eiendom og er involvert i omforming av nøkkelarealer/kollektive knutepunkt i mange bysentra. Skysstasjonsområdet i Lillehammer arbeides nå aktivt med. Nåværende bussterminal er ineffektiv og litt utflytende. Bør omformes til en smalere og mer effektiv, fremtidsrettet by og gateterminal. Det planlegges for et volum på 14 busser, hvorav 8-9 vil være normalt. I området mellom Kirkegt. Og bussterminalen er det planlagt flere bygg på mellom 6-8 ev. 3-7 etasjer. Samme høyde som Fylkeskommunen/DnB bygget. Med et moderne uttrykk: Innlandet Science Park på mellom 16-18 tusen kvm. Moderne kontorbygg for forskning og utvikling, ca. 600-800 arbeidsplasser. Mellom byggene er det planer for å gjenskape Torggutua, som på en åpen og attraktiv måte vil forbinde sentrum med Skysstasjonen. En mathall i forbindelse med torggutua er det også planlagt.

	Slik planen ble presentert vil dette bli en ny, attraktiv bydel for byen og bylivet. Med håp om at Lillehammers særpreg ble tatt vare på, var møtedeltakerene positive til planen som nå er til behandling i kommunen. Kanskje noe optimistisk konkluderte Eide med snorklipping medio 2027.
Referent	Svein Melgård
Neste møte	23. april
Neste referent	Finn Olsen

Møtetidspunkt	Tirsdag 23. april 2024
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegården
Antall m gjester og observatører	30
3. min	Kasserer Steinar Fossbråten orienterte om at netto resultat fra Solidaritetskonserten med Ukraina i Lillehammer kirke 7. april ble på hele 155.000 kroner.
Hovedtema	Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter AS
Foredragsholder	Alf Magne Foss, daglig leder på Skogli.
Kort om foredraget	I sin orientering sa daglig leder Alf Magne Foss bl.a. at Skogli ble etablert i 1946 og eies av Syvendedags Adventistkirken. Har i dag 116 ansatte fordelt på 84 årsverk og har et årsbudsjett på ca. 97 mill kroner. Syvendedags Adventister har sitt hovedkontor på Vik i Ringerike, har 4600 medlemmer i Norge fordelt på om lag 70 menigheter og 54 kirker. Utgir

	magasinet Sunnhetsbladet, har flere private skoler, bl.a Engesvea, og er medlem i hjelpeorganisasjonen ADRA (Adventist Development and Relief Agency). 20 -25% av de ansatte ved Skogli er adventister, men er ikke noen preferanse ved ansettelser, der er det kompetanse som er avgjørende. Skogli har 8 nøkler for sin virksomhet, som er en del av bedriftskulturen; 1. Frisk luft – uten røyk fra tobakk, industri og biler. 2. Rent vann – men uten tilsetning og forsøpling 3. Sollys – men i moderasjon 4. Fysisk aktivitet – nyttig for kropp, sinn, og miljø 5. Kosthold – grovt og grønt for smak, helse og miljø 6. Avhold/Rusmiddelfrihet – for miljø, helse og ekte rus. 7. Hvile – fornyelse og fred i kropp og sinn 8. Tillit – horisontalt/vertikalt for helse og samkvem Målet for Skogli er å ha det best mulige tilbudet innen tverrfaglig rehabilitering der det tas hensyn til hele mennesket – både den fysiske, mentale, sosiale og åndelige livsdimensjonen. Skogli skal • gjøre en forskjell i menneskers liv med at de hjelper dem til bedre helse, mestring og livskvalitet. • være med å øke sunnhet i dagens samfunn • være et godt eksempel på en transparent og kunnskapsbasert organisasjon Skogli har ansatte med bredt sammensatt helsefaglig utdanning og kompetanse, bl.a leger, sykepleiere, fysioterapeuter, psykologer, ernæringsfysiolog og sjelesørger. Skogli har organisert virksomheten i 8 team som representerer de ulike pasientgruppene, f.eks. brudd og sliasjeskader, hjerneslag, hjertesykdommer og rehabilitering med arbeid som mål. Skogli har i dag avtale med Helse Sør-Øst (ca. 90 plasser) innen tverrfaglig spesialisert behandling, med Lillehammer kommune om utskrivningsklare pasienter og noen dagplasser. De har også noen selvbetalende pasienter. Helse Sør-Øst har sagt opp avtalen med Skogli fra 1.1.2026, og det knyttes derfor en viss usikkerhet rundt framtiden til Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter. Institusjonen har flere alternative planer for sin virksomhet dersom det ikke blir inngått en ny avtale med Helse Sør-Øst fra 1.1.2026.
--	--

Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	30. april
Neste referent	

Møtetidspunkt	Tirsdag 30. april 2024. Medlemmer i Mesna Rotary var invitert til møtet.
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	47
Hovedtema	"Krigen i Ukraina: Utvikling og konsekvenser"
Foredragsholder	Sverre Diesen, general og tidligere forsvarssjef
Kort om foredraget	Angrepet på Ukraina har vart i over to år. Er Russlands mål begrenset til å erobre mest mulig av Ukraina? Eller er det dypere mål mot flere naboland, og å gjenopprette et fallent imperium? Hvordan utfordres NATO og Europa, og med Donald Trump som mulig amerikansk president? Hva med konsekvenser for Norge? Under sitt foredrag sa bl.a. Sverre Diesen følgende: Krigen i Ukraina - stillstand gir utvikling mot en frosset konflikt • I øyeblikket er krigen preget av små forskyvninger, men med en langsom overgang av initiativet til russerne. • Russisk fremgang skyldes nøling i Vesten med hensyn til å støtte Ukraina med det landet trenger av våpen, ammunisjon og annen hjelp. • Vesten kan sette Ukraina i stand til å vinne krigen militært, dersom vi bestemmer oss for det og opptre samlet. • Putin har ingen grunn til å forhandle, overbevisningen om at Vesten vil gi opp er styrket av vestlig nøling og forestående amerikansk presidentvalg. • Putins ikke-forhandlingsbare mål er å hindre at Ukraina blir et vestvendt politisk og økonomisk vellykket nasjonsprosjekt.

Ukraina-krigen - utfallsrom og vestlige interesser

- Hvis USA og Vesten ikke vil sette Ukraina i stand til å vinne krigen, er det mest sannsynlig utfall en frosset konflikt langs en frontlinje i Øst-Ukraina.
- En frosset konflikt betyr i praktisk en russisk seier, hvis det blokkerer Ukrainas utvikling mot å bli et vestorientert land.
- Lykkes Putin, vil det bekrefte og forsterke hans syn på Vesten – det er avgjørende for vestlige sikkerhetsinteresser å hindre dette.
- Dersom en ukrainsk militær seier ikke er mulig, men vi fastholder at Russland ikke må vinne, måtte vestlig strategi være lagt om i politisk og økonomisk retning.
- Ukraina militært over på strategisk defensiv, stabilisering av den militære situasjonen og opptak av Rest-Ukraina i det vestlige fellesskap.

Utvikling i USA – Donald Trump er mer et symptom enn problem i seg selv.

- Første gang etter andre verdenskrig en fundamental usikkerhet om USAs fremtidige rolle og lederskap for den vestlige verden.
- Usikkerhet på kort sikt knyttet til konsekvensene av en ny periode med Trump som president.
- Usikkerhet på lang sikt knyttet til amerikansk vilje til å bevare landets lederstilling, klokskapen i amerikanske utenrikspolitiske beslutninger og utviklingen av det amerikanske demokratiet.
- Spørsmål på kort sikt; Er de amerikanske institusjonene sterke nok til å «overvintre» i fire nye år med Trump?

Ukraina-krigens betydning – som katalysator for politiske og sosiale endringer

- En uunngåelig konsekvens av samtidigheten mellom krigen og konfrontasjonen med Kina er at den fører Kina og Russland sammen.
- Konfrontasjonen med Kina og Taiwan-spørsmålet trolig en av de viktigste årsakene til USAs støtte til Ukraina.
- USA må for å beholde en strategisk evne i begge retninger styrke både NATO og sine asiatiske allianser

Europas respons på utviklingen

- Ukraina endrer oppfatningen av Europeisk enhet mere enn realiteten.
- Enigheten i politiske og økonomiske spørsmål tilslører store historiske, sosiale og kulturelle forskjeller.
- Europa ikke lenger et grunnleggende sikkerhetsfellesskap, langsiktig trend er fragmentering og regionalisering av europeisk sikkerhet.
- NATO fra militær allianse til institusjonelt rammeverk for koalisjoner av villige.
- USA ønsker større europeisk egeninnsats uten redusert innflytelse – Europa ønsker mindre avhengighet av USA uten større egeninnsats.
- Norsk og Skandinavisk avhengighet av USA vil bestå.

Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	7. mai
Neste referent	

Møtetidspunkt	7. mai kl 19:00
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	31 (inkl 2 observatører)
	Vinselgeren er på plass og meldte om godt salg,
	Ragnhild Falkenberg: Styre har bestemt at vi skal fortsette med dugnad på Literaturfestivalen. Det er 29 som har meldt seg allerede. Styret har beluttet å fortsette med dugnader på Birken og andre steder med Einar Moe som dugnadssjef. Einar Moe: Vi har deltatt i 6 arrangementer med tilsammen 52 dagsverk. Birkebeinerløpet er neste arrangement. Skjema er sendt rundt. Aud Hulberg: Sommeravslutning blir på Pannekakehuset 18. juni. – To retter + desert for kr 200,- pro pers subsidiert. Inge Eidsvåg kommer med en av sine fortellinger.
Hovedtema	Kriminalutviklingen, status og utfordringer i Lillehammer Politidistrikt
Foredragsholder	Terje Krogstad, leder av Driftsenheten Midt i Innlandet Politidistrikt
Kort om foredraget	Olav Sørby Krogstad og sa at et velfungerende politi er meget viktig og spurte Hva er det som skjer? Terje Krogstad begynte sitt innlegg med å stadfeste at politiet er til for å serve publikum. Innlandet Politidistrikt er delt opp i tre områder: Midt, Vest og Øst. Politidistriktet ledes av politimester Johan Brekke. Område Øst ledes

	altså av Terje Krogstad. Funksjonelle enheter Geografiske enheter - Politistasjonene er fordelt over hele Innlandet. Den nyeste er Engerdal og så kommer det en på Skarnes. Politidistriktet har manglende kapasitet hvor det siste år var 3061 oppdrag som ikke har blitt fulgt opp. Det er for få patruljer ute og spesielt gjelder det i spredt bebygde strøk. De økte bevilgningene går til økt husleie, strøm og generelt økte priser og lite til personell. Av en tilleggsbevilling på 635 mill, står en igjen kr 500.000 til personell. Innlandet går ned i antall ansatte. Her er noen problemstillinger - Økt husleie økt med 12 mill i 2024 - Minimumsbemanning fastsatt. - Forebyggende tiltak lider pga. kriminalsaker - 50% er familievold og seksuelle overgrep / store mørketall - Omvendt voldsalarm er positiv. 4 på i Innlandet – om et år kanskje 20. - Vold i nære relasjoner/ har 9 drap etterforskes i Innlandet. / 7 er avklart. Ingen av disse er tilfeldige forhold. - 950 ansatte på Innlandet – burde vært flere. Hvilke saker arbeides det med og hvordan utvikler de seg - Vold /Legemsbeskadigelse litt økende - Seksuelle overgrep uforandret - Vinningskriminalitet er redusert, men kan ha snudd. - Familievold (mange saker). - Vegtrafikk – færre saker. Faresignaler for familievold. - Krogstad påpekt blant annet samlivsbrudd, øk. Krise, overdrevet sjalusi mm. For å vurdere farlige personer er det viktig at fagpersoner fra forskjellige etater møtes. Det er etablert gode rutiner for det. Poli, kommune, barnevern, Nav, VGS, Create og Sti Om sorg møtes ukentlig for å enes om tiltak og kunnskap. Innbyggerundersøkelse 2023 viste at det folk var mest bekymret for var svindel og bedrag samt ID-tyverier. Bedragene er økende spesielt mot eldre personer. Straffesaker Under 24 – Under 18år
--	--

- Økning i saker u18 – u15, U15 står for 36% av sakene.
- Barn under u15 er ikke strafferettslig tilregnelig.
- Ikke etnisk norske (lov og si)
- Utenforskap
- Voldssaker 16, ikke de yngste,

Utenforskap? Hvordan hindre dette. Hvem er problemeier

- Har vi tilbud som ungdommer etterspør. Hva med dem i Lillehammer som ikke er interessert i fotball eller ski?
- Tilbud sang og musikk – Innspill fra Create?
- Lavterskeltilbud møte likesinnende?
- Tiltaksgruppe – enkle arbeidsoppgaver som kan gi dem litt penger.

Svindel og bedrag

Det ser ut som dette er en økning i volumet og bedragerne har blitt dyktige og flinke til å lage stressende situasjoner. Her er noen råd:

- Politiet ringer aldri og ber om bankid.
- Se adressefelt i mailer og ikke klikk på lenker.
- KI – oversetter og selv utlendinger kan skrive perfekt norsk,
- ikke skynd deg, du har all verdens av tid.
- Er det for godt til å være sant (han er jo så hyggelig)
- Gamle er utsatt f.eks. når de handler, ser litt dårligere / hører litt dårlig og trenger hjelp blant annet med koder.
- Fordel å være skeptiske, i alle fall småskeptisk.
- Ikke oppgi koder eller kontonummer.

Prioritering av tid

- Responstid /12 minutter i Lillehammer
- Opprettholder minimumsbemanning.
- 6 droneoperatører – gjennomførte 40 til 60 droneoppdrag i april hver seg, Dette er et kjempeverktøy med flere anvendelsesområder

Straffesak prioriteres

- Vold i nære relasjoner
- Alvorlig vold
- Seksovergrep
- Ungdomssaker
- Arbeidskrim ikke prioritert

Forebyggende

Politiet har fått en enklere tilgang på omvendt voldsalarm hvor overgriperen blir utstyrt med en klave for et, to eller tre år. Hvis han

	nærmer seg offeret vil det gå en alarm og politiet kan gripe inn. Kriminelle nettverk er kommet til Innlandet fra Sverige. Terje Krogstad avsluttet foredraget med å vise et bilde med følgende tekst: <i>Vi er til for innbyggerne og jobber hver dag for at Lillehammer – Øyer og Gausdal skal være gode kommuner å vokse opp i og bli gammel i.</i> Spørsmål fra salen: Det brukes ikke KI i innlandet, men på landsbasis forskes det på å søke gjennom store mengder med bilder for å finne spor. Rekrutteringen er bra – over 400 ferdigutdannede uten jobb. Nærpolitireformen – over og ut eller? Ordet ble feil – politiet har utviklet en kvalitets og fagmiljøreform. Narkotikaproblematikken er overført til helsesektoren.
Referent	Finn Olsen
Neste møte	14. mai 2024
Neste referent	Marthe Kari

Møtetidspunkt	Tirsdag 14. mai 2024
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	30
Hovedtema	Sten Celius – EGO-foredrag – fra Kirkenes til Lillehammer
Foredragsholder	Sten Celius
Kort om foredraget	Sten ble medlem i klubben 6. juni 2023, med Øivind Pedersen som fadder. Sten ble født i Kirkenes i 1954, og kom til Lillehammer på slutten av 1980-tallet. Han har blant annet bakgrunn som rådmann i Sør-Varanger kommune, før han dro

sørover.

Men la oss ta det mer kronologisk og detaljert. Fadderen innledet om sitt kjennskap og vennskap, og som kollega i Lillehammer kommune. Han er en mann med sterke meninger, har mange interesser og er til å stole på i alle sammenhenger.

Man blir på mange måter det man vokste opp som, sier Sten.

Født 25.12.54 på Kirkenes sykehus.

Kort historikk om Kirkenes. Det bodde lite folk i området tidlig på 1900-tallet. I 1900 fant man malm i Kirkens, og i 1906 ble selskapet Syd-Varanger stiftet. Det var bare norske og svenske som fikk lov til å arbeide der. Området var det første som fikk religionsfrihet i Norge.

Kirkenes ble et viktig område for transport i forhold til krigen i Russland. Da krigen kom ble Kirkenes et sentralt mål for tyske angrep, med mye bombing. Flest angrep i Europa, 326 flyangrep over tre år. Kirkenes ble ikke brent, men bombet sønder og sammen.

Sten vokste opp i en «brakkeby» i et Kirkenes under oppbygging. Mye rester etter krigen var interessant for nysgjerrige unger. Ammunisjon, matforsyninger m.m., og barna lekte «ordentlig» krig. Det skjedde ulykker og barn døde (granat kastet på bål).

Ellers – en normal barndom. Brakkebyen ble fjernet på 60-tallet. Kirkenes ble frigjort høsten 1944.

Folk ble «værsyke» i 1968, fjernsynet kom da og viste resten av verden.....

Sten begynte å spille gitar selv etter hvert, og musikk ble en sentral del av livet. Gitaren har fulgt han hele livet. Har vært med i Lillehammer Storband i 30 år.

Etter gymnaset ble det militæret, og senere offentlig administrasjon i Kristiansand, og siste året på Kommunalskolen i Oslo. Etter ett år i Akershus fylkeskommune, gikk turen tilbake til Kirkenes. Begynte som økonomikonsulent i fylkeskommunen, og senere i en økonomisk kriserammet Kirkenes kommune som rådmann.

Så kom krisa i AS Syd-Varanger. Kjell Hansen var statssekretær i Syses regjering. Arne Rettedal var kommunalminister og gjorde en kjempejobb for kommunen, for hver

	krone vi selv brukte fikk vi fire fra staten. Startet samarbeid med lokalt næringsliv, med gode resultater. Aktivt formannskap som skapte gode resultater, uten partipolitiske skillelinjer, og greide å få økonomien i orden – igjen takket være et dyktig formannskap og Arne Rettedal. I 1988 ble det inngått utvekslingsavtale om idrett og kultur med Sovjetunionen. Etter giftemål og barn ble det flytting til Lillehammer i 1988, og jobb i Lillehammer kommune som kommuneplanlegger. Første oppgave var å lage kommuneplan, inklusiv økonomiplan. To alternativ, med og uten OL. Så kom 15. september 1998, og OL..... Det er en vi skal takke for det OL vi etter hvert fikk – det er Per Haga (departementsråd i kirke- og kulturdepartementet). Jobben i Lillehammer kommune innebar blant annet samarbeid med Serbia, og dagens Nord-Makedonia. Fritid i Lillehammer: Dølajazz har vært sentralt, det samme har idretten vært, og Lillehammer Storband. Siste fase i yrkeslivet var KS, hvor han begynte i 2009, men har fortsatt dialog med dem. Hvorfor kommune? Bærebjelke i lokalsamfunnet. «Democracy in Amerika». Formannskapsloven kom i 1837, dermed kommuner. Kommunene har vært en suksess (med bismak?). I 1969 underskrev Norge et charter, som forvaltes i Strasbourg. I 2016/2018 ble kommunene grunnlovsfestet. Regjeringen kan ikke instruere kommunene, det er det bare Stortinget som kan. Kommunene er selvstendige forvaltningsorgan. I konsultasjonsordningen med politisk ledelse i regjeringen – som møtes tre ganger i året - får kommunene (KS) anledning til å påvirke nasjonal politikk.
Referent	Bjørgulv Noraberg
Neste møte	21. mai 2024

Neste referent	

Møtetidspunkt	Tirsdag 21. juni
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	26
Hovedtema	Eidsiva: «Fiber til alle – Hvorfor og hvordan?»
Foredragsholder	Ola Børke, adm. dir. i Eidsiva Bredbånd
Kort om foredraget	24 var tilstede i Lillehammer Rotary tirsdag kveld og hørte Ola Børke, administrerende direktør i Eidsiva Bredbånd om årets bedrift i Lillehammer 2024. I sin brede orientering om Eidsiva og Eidsiva Bredbånd sa bl.a. Ola Børke at Eidsiva har lang tradisjon i Innlandet, der de viktigste elementene i verdikjeden Eidsiva-konsernet er: • Strømproduksjon • Strømnettet • Fibernett • Datasenter • Fjernvarme Eidsiva Bredbånd ble etablert i 2004, har hovedkontor i Fakkeltårnet, har 162 årsverk, eies av 9 lokale energiselskaper og hadde i 2023 en omsetning på 953 mill. kroner og er Norges tredje største selskap på fibernett. Målet er at alle, uansett hvor en bor, skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd med de beste bredbåndstjenestene. Går fra Bredbåndsselskap til teknologiselskap, og satser målrettet på konkurransekraft gjennom kompetanse og kultur.

	Selskapet har ambisiøse vekstmål mot 2030, med totalt 120.000 fiberkunder, nye satsningsområder og en dobling av omsetningen til 2 milliarder kroner. Fibernet er samfunnskritisk infrastruktur, der det handler om robusthet, redundans og beredskap. Selskapet scorer høyt på produktstabilitet, Eidsiva Bredbånd ønsker en mere sentral lokalisering i byen, og vurderer muligheter for en framtid i «Torggutua Science Park», som Bane Nor utreder bygge ved Skysstasjonen. Eidsiva Bredbånd ble kåret til Årets Bedrift i Lillehammer 2024. I begrunnelsen for å gi årets pris til Eidsiva bredbånd uttaler juryen bl.a.: <i>«Årets Bedrift ble etablert i 2004 hvor hovedmålet var å gi bredbåndsdekning til alle kunder i tidligere Oppland og Hedmark. Gjennom sammenslåinger og partnerskapssamarbeid tilbys høyhastighets internett og TV-underholdning til kunder over hele Norge. I samarbeid med flere netteiere er det bygget en sterk tilstedeværelse med eget transport- og aksessnett».</i> <i>«Selskapet har en markedsandel på over 50 prosent av bredbåndsleveranser for privat- og bedriftsmarkedet i Innlandet. De har Norges tredje største fibernet. For Innlandet er det en viktig forutsetning for at folk skal kunne bo og arbeide at det er best mulig tilgang til bredbåndstjenester. Selskapet jobber aktivt for å bidra til myndighetenes mål om fibertilknytning til 90 prosent av husstandene i Norge kan nås».</i>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	28. mai
Neste referent	

Møtetidspunkt	Tirsdag 28. mai 2024
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	25

Hovedtema	«Lokalt flyktningearbeid i en urolig verden».
Foredragsholder	Jon Erik Rønning ved Lillehammer Læringscenter
Kort om foredraget	Rønning kunne bl.a. fortelle at 113 millioner mennesker er i dag på flukt i verden som følge av svært mange konfliktområder, der Ukraina, Midtøsten (Palestina, Syria mm.), Kongo, Sudan, Iran, Afghanistan, Niger og Mali er de mest krevende. Vi har nå det farligste tiåret siden andre verdenskrig! Det er krig i Europa, vi har kriger i Midtøsten, det er store utfordringer i Afrika, det er flyktningekatastrofens tiår, det er rivalisering mellom stormaktene, vi har svekket styringssystem nasjonalt og internasjonalt, vi har klimakrise og vi har helseutfordringer/pandemien. Krigen i Ukraina, der Putin vil gjenskape det russiske riket som stormakt, men hva har han oppnådd? Samlet Vesten, samlet Ukraina, et nytt jernteppe i Europa, demonstrert militær svakhet og er blitt mindre attraktivt som partner. Det er usikkert om når og hvordan denne krigen vi slutte. Ankomst av flyktninger til Norge administreres av Utlendingsdirektoratet (UDI). Bosetting administreres av Integrering- og mangfolds direktoratet (IMDI). Alle flyktninger med opphold i Norge skal bo i en kommune. Bosetting og integrering av flyktninger er en kommunal oppgave, og kommuner som bosetter flyktninger mottar tilskudd fra staten. Lillehammer kommune har de siste to-tre årene hatt en kraftig vekst i bosetting av flyktninger, fra ca. 50 i snitt pr. år til 200 i 2023 og 2024. Introduksjonsprogrammet skal gi flyktningene grunnleggende ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsliv og forberede de til arbeid eller utdanning. Av deltakerne ved introduksjonsprogrammer i 2023 kom 67% fra Ukraina, 16 % fra Syria, 10% fra Afghanistan og 7% fra øvrige land. Språkkunnskap er den viktigste forutsetning for å integrere flyktninger raskest mulig i arbeidslivet, men noen av de største utfordringene er å skaffe hensiktsmessig bolig til flyktningene. Det går stort sett bra med flyktningene i Lillehammer. 50 – 60 % går over i jobb eller utdanning. Jobber innen restaurant, reiseliv, helsefag, renhold, buss og taxi, farmasi, leger, tannleger med flere. Lillehammer læringscenter har 95 ansatte og har 500 – 600 elever. Har

	opplæringsaktiviteter ved tidligere Nybu og Ekrom barneskoler, samt et par klasserom i Speiderhuset.
Referent	Jørgen Skaug

Referat fra møte i Lillehammer Rotaryklubb

Møtetidspunkt	Tirsdag 4. juni 2024 kl. 19:00 – 20:00
Møtested	Scandic Victoria Lillehammer
Møteleder	Thor Svegård
Antall	24 (derav 1 gjest)
Hovedtema	Ego-foredrag
Foredragsholder	Ole Gunnar Kaldor Austvik
Kort om foredraget	Da Ole Gunnar Kaldor Austvik holdt sitt ego-foredrag på klubbmøtet 4. juni, fikk medlemmene innblikk i en usedvanlig innholdsrik og spennende yrkeskarriere, som enda ikke er avsluttet. Austviks store kapasitet kom godt til syne under foredraget. Ikke bare kombinerer han to fagområder i sin forskning og undervisning i politisk økonomi, han har også gjennom mange år kombinert sin sterke akademiske innsats med å være gardbruker på Kaldor i Øyer. 10 år gammel flyttet han fra Oslo til Øyer, da familien flyttet hjem til morens slektsgard Kaldor. Etter artium og avtjent verneplikt tok han fatt på studier og doktorarbeid som har ført ham fram til en sterk akademisk plattform som omfatter flere fagområder. Han har doktorgrad i statsvitenskap og sosialøkonomisk embetseksamen (cand.oecon) fra Universitetet i Oslo. I 1989 tok han graden Master in Public Administration (MPA) fra John F. Kennedy School of Government, Harvard University. Han er spesialist blant annet i politisk økonomi, olje- og gasspolitikk og europeisk integrasjon. Austvik har lenge jobbet som professor ved Høgskolen i Innlandet. Der har han også vært viserektor for forskning. Han har ellers arbeidet blant annet ved Statistisk Sentralbyrå, Norsk Utenrikspolitisk institutt (NUPI) og Handelshøyskolen BI i Oslo, og er utnevnt Senior Fellow på Harvard Kennedy School of Government. Han kan vise til en rekke publikasjoner og deltagelse i et bredt internasjonalt samarbeid. Han har blitt engasjert i oppdrag for Norges Forskningsråd, og norske myndigheter har også fått benytte seg av hans kompetanse. I hjembygda overtok han hjemgården Kaldor. Lyse ammekyr av rasen Charolais beiter om sommeren i Hafjell alpinbakkene. Ole Gunnar har i tillegg til sitt aktive yrkesliv også vist at han engasjerer seg i lokalsamfunnet der han bor. Han har tatt på seg verv blant annet som trener i idrettslaget, styremedlem for det lokale Bondelaget, leder av Øyer Menighetsråd og deltaker i komiteen for nytt orgel til kirka. Et sjarmerende glimt av den unge Austvik kom fram i et brev som sambygdingen Einar Moe skrev til Oppland Idrettskrets for mer enn 50 år siden:

	«Ole Gunnar er en tvers igjennom sympatisk kar som har utviklet seg til et forbilde for våre fotballgutter». Det er han. Evnene og talentet som Ole Gunnar viste allerede 16-17 år gammel har vist seg å slå ut i full blomst.
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	Tirsdag 11. juni 2024 kl. 19:00 Om reiseliv i regionen.

Møtetidspunkt	Tirsdag 11. juni 2024
Møtested	Scandic Victoria Hotel
Møteleder	President Thor Svegård
Antall m gjester og observatører	33
3. min	Kristin Hille Valla, oppsummering litteraturfestivalen, Rotary utgjorde 10% av de frivillige. Det har aldri vært med så mange. Avtalen skal forlenges i tre år fremover. Alle må levere inn sine timer.
Hovedtema	Fremtidens muligheter for reiselivet i innlandet
Foredragsholder	Rune Kjøs. Markeds og kommunikasjonssjef i Visit Lillehammer
Kort om foredraget	Reiselivet i innlandet skapte verdi på 6 mia i 2018. 90 000 fritidsboliger herav 25.000 i vår region. Legger igjen ca 3,3 mia Største hotell er airbnb Utfordring er organisering, reiselivsselskapene er for små, 9 destinasjonsselskaper, 1200-1300 reiselivsbedrifter, 40 årsverk Betydelig større vekst andre steder bla i Sørlandet, og Nord-Norge Det skal nå samles de 3 destinasjonene som strekker seg fra Stange til Bjorli, og omfatter 14 kommuner, men er et naturlig destinasjonsområde. Navnet blir RADA REISELIV SA og er en sammenslåing av Nasjonalparkriket, Visit Lillehammer og Visit Hamar. Visjon er «sterkere sammen». Skal være også for lokalbefolkningen, slik Maihaugen og Litteraturfestivalen er.

	Skal være kobling mellom offentlige og partnere, skape møteplasser, fremme vertskapsrolle og skape profesjonell besøksnæring. Overordnede tjenesteområder: Internasjonal markedsføring, sikre konkurransedyktige rammevilkår, sikre tilgang til rett kompetanse. Forskjellige temaansvarlige ligger under styret: Naturbasert, kulturbasert, arrangement, mat og måltid, mice (kurs og konferanse). Målet er økt verdiskapning. Partnere/kunder og det offentlige yter det økonomiske behovet. Forretningsadressen skal være Øyer, men vil være lokalisert flere steder. I fremtiden bør en ta sikte på et Visit Innlandet. Kommentar fra salen: RADA må gjøre noe med det faktum at reiselivsstudiet på Høyskolen er satt på pause. Produktutvikling må være med som satsingsområde. For mye fokus på organisering og nye navn? Hva med produkter og tjenester? Bør vektlegge dette for å få til vekst Hva med brukerfinansiering?, RADA skal ikke arbeide med dette Destinasjonsmarkedsføring? Nei, skal arbeide med internasjonal markedsføring
Referent	Bjørn Graff
Neste møte	18. juni Sommeravslutning